

DĀNIJA JAUTĀ

Vai tīrs ūdens ir risinājums?

Ūdens ir dzīves pamatvajadzība, kuru mēs izmantojam dažādos veidos: dzeršanai, mazgāšanai, rūpniecībā, apūdeņošanā un rekreācijā. Bet lielā daļā pasaules ūdens ir pārāk netīrs un apdraud gan cilvēka veselību, gan vidi. Ūdens tīrības nodrošināšana ir galvenais uzdevums pasaules kopienai.

Šobrīd Dānija ļoti rūpējas par ūdens tīrību. Bet tā nav bijis vienmēr. Agrāk liels lauksaimniecības un rūpniecības kaitīgo notekūdeņu daudzums tika izvadīts mūsu upēs, ezeros, ostās un apkārtējā jūrā. Bija jāizveido liela politiskā griba un daudzu gadu mērķtiecīga likumdošana, pētījumi, inovatīvas tehnoloģijas un investīcijas, kā arī tautas izpratne un vēlme uzņemties šo pienākumu un ieviest izmaiņas. Bet tas ir atmaksājies. Mūsdienās mēs dzeram tīru ūdeni tieši no krāna. Un cilvēki var droši peldēties – pat galvaspilsētas Kopenhāgenas ostā!

Kvalitātes kampaņa

Dānijas ilgstošo kampaņu ūdens kvalitātes uzlabošanai veidoja vairākas atsevišķas iniciatīvas: notekūdeņu attīrīšana, mēslojuma izmantojuma noregulēšana un samazināšana

lauksaimniecībā, tādējādi samazinot to izplūdi, ķimikāliju, kas apdraud gruntsūdeņus, izmantošanas aizliegšana, kā arī agrāko laiku bīstamo vielu nogulšņu attīrīšana.

leguvumi ir milzīgi gan ekonomikai, gan Dānijas iedzīvotāju labklājībai. Dānija šobrīd ir viena no pasaules līderēm dažās svarīgākajās vides tehnoloģiju nozarēs, tostarp ūdens apstrādē, regulēšanas sistēmā, ūdens resursu un kvalitātes vadībā un uzraudzībā, videi draudzīgā notekūdeņu izvadē un attīrīšanā, zivkopības tehnoloģijā un vircas nošķiršanā.

Globālie jautājumi

Šī brīža centieni ļaus Dānijai ne tikai nodrošināt efektīvu ES likumu īstenošanu ūdens nozarē, bet arī piešķirs tai nozīmīgu lomu globālu problēmu risināšanā attiecībā uz ūdens kvalitāti. Pasaules Veselības organizācija lēš, ka katru dienu teju 4 000 bērnu mirst ūdens radītu slimību dēļ, bet ANO atklāj, ka vairāk nekā 1 miljardam cilvēku joprojām nav pieejams tīrs dzeramais ūdens un ka 2,6 miljardiem cilvēku nav pieejama pienācīga ūdens attīrīšana.

ANO mērķis ir līdz 2015. gadam šos skaitļus samazināt uz pusi.

Partnerība progresam

Kā daļa no Dānijas valdības ekoloģiski efektīvu tehnoloģiju rīcības plāna tika izveidota Ūdens partnerība, lai nodrošinātu tirgus vadītu inovāciju platformu, kas savestu kopā Dānijas uzņēmumus, pētniecības institūtus, organizācijas un sabiedriskās iestādes, kuru galvenais uzdevums ir ūdens apgāde, tostarp attīrīšana un atkārtota lietošana.

Galvenais Ūdens partnerības mērķis ir:

- atklāt un attīstīt jaunas uzņēmējdarbības iespējas ūdens saglabāšanas, atkārtotas lietošanas un vadības jomā gan Dānijā, gan starptautiskā mērogā;
- palīdzēt veidot attīstības un uzņēmējdarbības partnerattiecības starp ūdens nozarē iesaistītām personām;
- gūt vides priekšrocības no izstrādāto koncepciju risinājumiem.

PIEMĒRS

Peldēšanās Kopenhāgenas ostā

Dānijas galvaspilsētā Kopenhāgenā vismodernākā vieta ir publiskā peldvieta Islands Brygge teritorijā, kur vasarā atpūšas Kopenhāgenas iedzīvotāji. Vēl tikai pirms 15 gadiem tas nebūtu bijis iespējams, jo ūdens bija tik ļoti piesārņots, ka varēja apdraudēt veselību. Pateicoties ilgstošām Kopenhāgenas pašvaldības pūlēm, tagad Jūs varat peldēties Kopenhāgenas centrā.

Daudzus gadus rūpnīcu notekūdeņi piesārņoja ūdeni Kopenhāgenas ostā un peldēšanās iespējas tur bija palikušas pagātnē. Ūdens bija ļoti piesārņots ar notekūdeņiem, aļģēm, naftas produktiem un rūpniecības atkritumiem.

Šobrīd situācija ir ievērojami uzlabota, pateicoties Kopenhāgenas pašvaldības centieniem uzlabot atpūtas vidi ostas teritorijā. Kopenhāgenas iedzīvotāji tagad var peldēties tīrā ūdenī, pateicoties pašvaldības ieguldījumiem, lai paplašinātu notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kas attīra barojošos sāļus un samazina smago metālu izplūdi, kā arī lai modernizētu notekūdeņu sistēmas.

Liela lietus ūdens daudzuma apstrāde

Pēdējo gadu pakāpenisko ūdens kvalitātes uzlabošanu var attiecināt uz samazināto notekūdeņu izplūdi lietusgāžu laikā.

1995. gadā 93 pārplūduši kanāli iepludināja notekūdeņus Kopenhāgenas ostā un blakus esošajā piekrastē. Kopš tā laika pašvaldība ir uzbūvējusi lietus ūdeņu rezervuārus un rezervuāru cauruļvadus, kur lietus ūdens tiek uzglabāts, līdz tam atbrīvojas vieta notekūdeņu sistēmā. Tādā veidā tika slēgti 55 pārplūduši kanāli, tāpēc šobrīd vienīgi ļoti lielu lietusgāžu laikā ir iespējams, ka notekūdeņi, kuros ir baktērijas un cita veida piesārņojums, var ieplūst ostā. Šādos gadījumos, kas vasaras laikā atgadās ļoti reti, noteikta tiešsaistes brīdinājuma sistēma aprēķina ūdens kvalitāti ostā, un tad, ja ūdens kvalitāte ir slikta, Islands Brygge peldvieta tiek slēgta.

Citas peldvietas

Kopenhāgenas pašvaldība turpina modernizēt notekūdeņu sistēmu un plāno būvēt jaunus lietus ūdens rezervuārus, lai līdz 2010. gadam notekūdeņu noplūde ostā tiktu samazināta līdz minimumam un lai būtu iespējams peldēties visā Kopenhāgenas ostā. Tuvākajā nākotnē ostā ir plānots iekārtot vēl divas peldvietas.

Kopš atklāšanas peldvieta ir tikusi paplašināta, un tagad tajā ir vieta 600 apmeklētājiem. Kopumā ir 5 baseini, no kuriem divi ir paredzēti bērniem.

Ostas peldvieta tika atklāta 2002. gadā, un tā ir kļuvusi par populāru atpūtas vietu vasaras laikā bērniem.